

Maaien van riet in veengebieden

L. M. LUMKES

Maaien van riet in veengebieden

L. M. LUMKES

Proefstation voor de Akker- en Weidebouw

Ongetwijfeld moet de mechanisatie van de rietooft in veengebieden tot de allermoeilijkste gevallen van vervanging van arbeidskrachten door machines worden gerekend. Voor de rieteler en de landbouwwerktuigen-specialist is het vinden van oplossingen thans evenwel harde noodzaak geworden. De stijgende loonkosten en de aanzienlijk minder gestegen rietprijzen maken het rietbedrijf in de veengebieden bij de gewenste exploitatie hoogst onrendabel (tabel 1). Vergeleken met

Tabel 1 Procentuele toename van kosten van riet-snijden en de rietprijzen (eerste soort dekriet in Overijssel tussen 1950 en 1964)

Jaren	Stijging van C.A.O.-akkoordloon voor riet-snijders	Stijging van de rietprijzen
1950 - 1960	60%	56%
1960 - 1964	44%	10%
Totale stijging	130%	75%

de landelijke loonstijging in de landbouw tussen 1950 en 1960 stegen de lonen van het rietsnijden, die rond 1950 op een gunstig peil lagen, minder sterk. Tussen 1950 en 1960 ging de stijging van de rietprijzen en de beloning voor het rietsnijden vrij goed samen. Daarna stegen de lonen sterk, maar de prijzen nauwelijks.

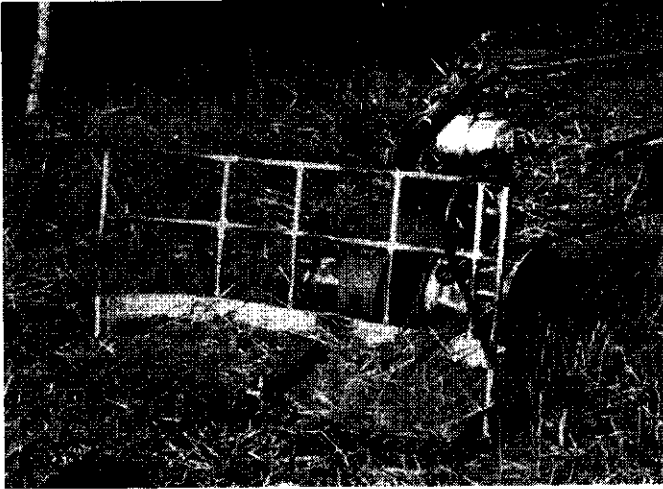
Rietcultuur in veengebieden

De rietcultuur in de veengebieden heeft een aantal typerende kenmerken, waarop tot nu toe de mechanisatie vrijwel is afgestoten. De „bodem” van het rietland bestaat uit een netwerk van meterslange, ineengevlochten riet-

wortels, waartussen resten van andere planten en derrie. De draagkracht van dit rietmoeras is extreem laag - soms minder dan 100 g/cm² - en bijzonder onregelmatig. De dunne zode, die drijft op het water of rust op de bagger, zakt onder belasting naar beneden. Bij langdurige of zware gronddruk scheurt het netwerk van rietwortels uiteen. Machines kunnen dan wegzinken tot de onder het water liggende werkelijke bodem. In de rietwereld kennen velen deze situatie uit eigen ervaring.

De beschreven rietzode is een fase in het verlandingsproces. Het riet raakt als regel gaandeweg meer vermengd met grassen en onkruid. Voor machinaal oogsten zijn de bentpollen, de haagwinde, de verhoutende onkruiden en houtopslag sterk hinderlijk.

De perceelsvorm en -grootte vormen een tweede probleem. De vervening is niet overal gelijk verlopen, zodat als algemeen geldend patroon slechts kan worden genoemd de smalle lange vorm van de percelen. In de kop van Overijssel is het klassieke beeld de ribbe - een veendijkje - van drie tot vijf meter breed en vaak meer dan vijfhonderd meter lang met daartussen eerst water. De afstand tussen de ribben, „weren”, is veelal slechts 25-50 m, de diepte van de veengaten een tot twee meter. In deze gaten - trekaten genaamd - is de rietzode of kragge ontstaan. Afhankelijk van de veensoort en allerlei omstandigheden drijft de kragge op het water of is ze vastgegroeid aan de weke bagger in het trekgat. De gemiddelde perceelsgrootte ligt niet boven de twee hectare. De totale oppervlakte van dergelijk kraggeland is slechts gering. In de kop van Overijssel, rond Eernewoude en in het zuiden van Friesland zijn circa vijf-



Afb. 1 Motormaaier met verzamelmak voor riet, zoals in gebruik in de veenstreken.

duizend hectaren te vinden. In het plassen-gebied van Zuid-Holland, waar de vervening op iets andere wijze is uitgevoerd, is rond Nieuwkoop en Leimuiden ruim duizend hectare zgn. zuddeland. Daarnaast is er op een aantal andere plaatsen, zoals Kortenhoeft en Heukelum, nog veenrietmoeras van enige betekenis.

De oppervlakte riet in Nederland is uit C.B.S.-gegevens niet exact vast te stellen. Globaal berekend zal er ongeveer 6 500 ha veenrietland liggen. De totale oppervlakte riet in Nederland is te stellen op ongeveer 11 000 ha en kan bijv. worden vergeleken met de oppervlakte graszaad in Nederland in 1964.

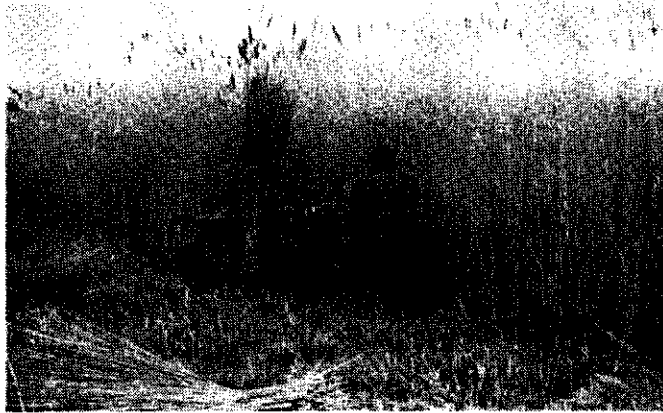
Het tijdelijke rietland in de nieuwe IJsselmeerpolders is niet bij de genoemde oppervlakte inbegrepen. De geringe oppervlakte veenriet in Nederland maakt de bouw van speciale oogstmachines als object voor de machine-industrie dan ook weinig interessant.

De gemiddelde bedrijfsgrootte is eveneens klein. Naast enkele bedrijven met honderd tot zeshonderd hectare veenrietland komt veelvuldig een aanzienlijk geringere bedrijfsgrootte voor. Voor de 2 000 ha rietland rond Kalenberg in de Kop van Overijssel noemt men wel een gemiddelde bedrijfsgrootte van vijftien hectare, o.a. afgeleid uit de aanwezigheid van zowat 75 personen met als



Afb. 2 Excelsior zelfbinder aan een eenassige trekker.

Afb. 3 Riet maaien over ijs in Oostenrijk. Combinatie Rapid trekker en Excelsior binder.



hoofdberoep rietteler en ongeveer 20 boer/riettelers. In de Scheenekavel in de gemeente Weststellingewerf (Friesland) was in 1954 de gemiddelde bedrijfsgrootte van de rietlandgebruikers zeven hectare. In Giethoorn, Belt-Schutsloot, Ronduite en St. Jansklooster treft men vrij algemeen de combinatie boer/rietteler aan met hoogstens tien tot twintig hectare riet. Genoemd wordt voor dit gebied wel eens een aantal van 150 riettelers op ongeveer 1 500 ha rietland. In het bladrietcentrum Nieuwkoop (Zuid-Holland) is de gemiddelde bedrijfsgrootte naar vrij nauwkeurige schatting 70 ha. De tijdelijke werkgelegenheid vormt ook een probleem. In het groeiseizoen – 's zomers – vraagt het rietland weinig arbeid. Gemiddeld zal thans niet meer dan 5 mu/seizoen/ha worden besteed aan toezicht, bevloeiing,

sloten schonen, ontbossingen en onkruidbestrijding. Vele riettelers zoeken dan ook buiten de oogsttijd, van september tot april, ander werk. Als seizoenarbeider verdienen zij dan veelal hoge lonen. Anderen zoeken het in verdere bewerking van het gemaaide veldgewas. Genoemd wordt wel dat één man een heel jaar werk kan vinden aan maaien, sorteren, enz. van honderd vim eerste soort dekriet, vijftig vim tweede soort dekriet en tachtig vim bladriet (1 vim = 100 bosjes). De combinatie van rietteler en boer komt eveneens in verschillende verhoudingen voor. Speciaal in de Kop van Overijssel stelde men het rietbezit op hogere prijs dan het veen grasland. Gemeend wordt dat het arbeidsinkomen uit rietland in het verleden hoger lag dan dat uit het grasland. De ontsluiting van deze gebieden voor vervoer

Afb. 4 Demonstratie bladriet maaien in Nederland met 7 pk Rapid trekker en Excelsior binder.





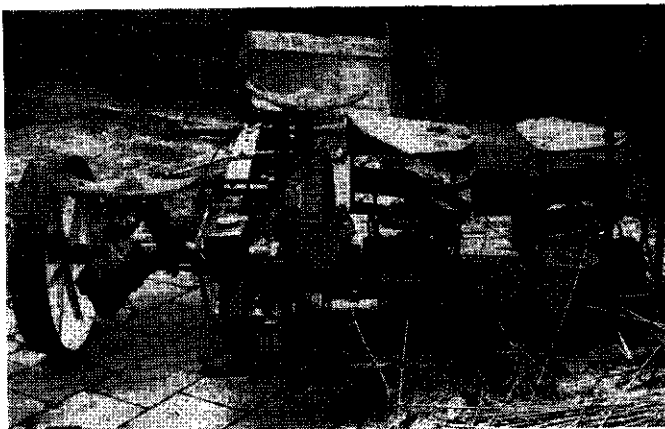
Afb. 5 Bioma zelfbinder aan paardemaaimachine.

per as is tot nu toe mede door de hoge kosten (veengrond!) beperkt gebleven. Lokaal vervoer van riet gebeurt dan ook uitsluitend met boten, waarbij de veelal nauwe watergangen de tonnage sterk beperken.

Opbrengst van veenrietland

Instandhouding van deze water- en rietgebieden is omwille van de recreatie bijzonder belangrijk. Voor de riettelers is er in het algemeen echter bij de huidige oogstmethode nauwelijks droog brood te verdienen. Genoemd wordt wel een bruto-opbrengst van gemengd blad- en dekrietland van f 1 000/ha tegen jaarlijkse kosten, inclusief de oogst, van ruim f 1 000/ha.

Daarbij dient een wel zeer speciaal aspect naar voren te worden gebracht. Daar rietland natuurlijk terrein is, hangt het in hoofdzaak van de omstandigheden af wat de opbrengst is en voor welk doel men het gaat oogsten. Bladriet is te verdelen in het duurdere tulpenriet en in narcissen- of hyacintenriet. Van dekriet wordt zgn. eerste en tweede soort geoogst. De oogst- en bijkomende kosten van narcissen- en hyacintenriet liggen nauwelijks onder de verkoopprijs, terwijl de verkoopprijs van tweede soort dekriet twintig tot dertig procent onder de directe oogstkosten ligt. Levert het rietland weinig tulpenriet of minder dan een derde deel eerste soort dekriet, dan is de cultuur bij de huidige oogst-



Afb. 6 Achteraanzicht op Bioma. Hulpmotor voor aandrijving van de binder.

techniek, zelfs aan directe kosten reeds, verliesgevend. Dit resulteert voor de rietteleur in een onaantrekkelijk laag arbeidsinkomen. Enkelen hebben dan ook hun rietland verkocht aan Staatsbosbeheer dat voor behoud van deze natuurmonumenten zorg draagt.

De indruk bestaat dat het sterftepercentage en de gemiddelde leeftijd van de riettelers en de rietsnijders hoog liggen en nog snel oplopen.

Mechanisatie van de oogst

Handhaving van veenrietgebieden in de huidige staat is alleen mogelijk als jaarlijks al het riet met zorg wordt gemaaid. Gebeurt dit niet, dan verwildert het rietland door houtopslag. Er zal dus elk jaar geoogst moeten worden. Er is dan ook naarstig gezocht naar mechanisatiemogelijkheden voor de rietoogst op dit moerassige land. Thans geschiedt het maaien van bladriet zowel als van winterriet vrijwel uitsluitend met lichte tot middelzware motormaaiers van 5 tot 8 pk. De motormaaier heeft achter de maaibalk een verzamelbak voor het riet. In het algemeen wordt gemaaid tot de bak vol is. Daarna haalt men de bak leeg of duwt het gewas machinaal uit de bak. Dit laatste kan op de effectieve maaitijd een besparing geven van ongeveer twintig procent. Normale prestaties zijn bij deze wijze van oogsten 200 veldbossen bladriet/mandag of circa 65 veldbossen van 100 cm bandomvang geschoond riet. Uitgedrukt in oppervlakte is dat ongeveer 20 a/mandag. Daarbij bedraagt de maaitijd slechts anderhalf uur. Gerekend mag worden dat er bij de beschreven oogstmethode 10—15 a/u kan worden gemaaid. De prestatie bij het met de hand opbinden van bossen van 85—100 cm bandomvang is, doordat het afhankelijker is van vele factoren, sterk variabel. Te rekenen is met ruim zestig bossen per uur. Uit een vergelijking van enkele methoden (tabel 2) blijkt dat bij dekriet door een andere werkmethode een prestatie per man kan worden bereikt die 80% hoger ligt dan wanneer het riet ter plaatse wordt geschoond en in handelsmaat-bossen gebonden. Bij bladriet-oogsten vraagt het in handwerk binden 36% van de tijd; bij dekriet volgens de aan te bevelen methode veertig procent. Het is dus

duidelijk dat het binden veel tijd vergt. Naast de verbetering van de oogstmethoden met de motormaaier is dan ook onderzocht wat er met zelfbinders viel te bereiken. Om echter tevens bij de praktijk aan te sluiten is nagegaan wat vervanging van de verzamelbak door een aflegapparaat voor mogelijkheden zou geven. Zou de schoof bij het rietmaaien met de motormaaier onder het rijden kunnen worden afgelegd, dan moet de capaciteit tenminste stijgen van 10 à 15 a/u tot 25 a/u. In tabel 2 bedraagt de tijd voor het maaien en in bossen deponeren 25—40% van de werktijd op het veld. Met een oogstwijze waarbij doorgereden kan worden zou de maaitijd dus slechts de helft zijn van de tijd die het maaien met de motormaaier met verzamelbak vraagt!

Uitgebreide proefnemingen toonden evenwel aan dat met aflegapparatuur aan motormaaiers door de noodzakelijke tweemansbediening nauwelijks voordeel werd verkregen, terwijl daarnaast ook nog andere bezwaren bleken.

Maaien van riet met de zelfbinder is arbeidstechnisch om twee redenen interessant. Ten eerste gelden de voordelen van het doorrijden

Tabel 2 Tijden voor het oogsten van riet met een motormaaier met verzamelbak¹⁾.

Bladriet 100 bossen, bandomvang 85 cm		
	manminuten	percentage
Maaien (stilstaand lossen)	65	33,3
Binden (handwerk)	70	35,9
Transport	60	30,8
Totaal	195	100,0

Dekriet. 100 bossen, bandomvang 46 cm		
	manminuten	percentage
Maaien (stilstaand lossen)	60	23,4
Schonen en afwerken in het veld	100	39,0
Binden (handwerk)	71,5	28,0
Transport	25	9,6
Totaal	256,5	100,0

Dekriet. In bossen van 100 cm bandomvang binden, later centraal schonen en in kleinere handelsmaat bossen binden. 100 bossen, bandomvang 46 cm

	manminuten	percentage
Maaien (stilstaand lossen)	60	42,8
Binden (handwerk)	55	39,3
Transport	25	17,9
Totaal	140	100,0

¹⁾ Gegevens ontleend aan Gestencilde Mededeling I.L.R. 1960-8.

Tabel 3 Overzicht van bekende motormaaier-zelfbindercombinaties.

Merk motormaaier	Merk zelfbinder	Maaibreedte in cm	Land van herkomst
Rapid	Excelsior	145	Zwitserland
Austro Rapid-Vogel en Noot	Excelsior	145	Oostenrijk
Gutbrod	Excelsior	145	West-Duitsland
Acme FE 82	Excelsior	136	Italië
Olympia-Bedogni en Ferrari	type als Excelsior	—	Italië
B.C.S.	B.C.S.	140	Italië
Parilla	—	139	Italië
Figaro-Detta Nibbi	N.B.	—	Italië
B.C.S.	Narratone eendoeks	127	Italië
A.M. 52	A.E.B.I. eendoeks	—	Italië
Honda	Honda	—	Japan
Paardemaaimachine	Bioma	105	België

volledig. Er zal normaal slechts één man nodig zijn voor de bediening van de binder en de trekker of een ander voertuig. Ervaring in de rietooft heeft geleerd dat bij het gebruik van een zelfbinder is te rekenen met een maai-capaciteit van rond twee hectare per dag. Bovendien komt het in handwerk binden van de bossen te vervallen.

De werkzaamheden op het veld bestaan bij deze oogstwijze uitsluitend uit het maaien met de zelfbinder en het voor transport verzamelen van de machinebossen. Daarbij wordt verder uitgegaan van de gedachte dat verdere bewerking van het riet, zoals bijvoorbeeld voor dekriet nodig is, op een centraal punt buiten het rietland gebeurt. Het riet „schonen” – dat is het verwijderen van onkruid uit het riet – in het veld komt te vervallen. Het „vuile” riet wordt in machinebossen naar de ver-

zamelplaatsen gebracht. In het rietland kan dan geen ongewenste ophoping van uitgeschoond onkruid en kort riet meer plaatsvinden. Verwacht wordt dat binnen afzienbare tijd een schoningsmachine gereed komt waarin het veldgewas zodanig verwerkt wordt, dat handelsmaatbossen – stevig met touw gebonden – geleverd worden.

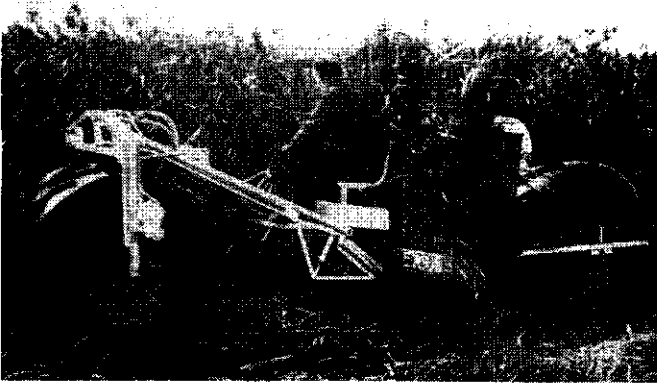
Motormaaier-zelfbinder voor de rietooft in veengebieden

Voor de rieteler met enige tientallen hectaren riet is de zelfbinder aan de motormaaier of eenassige trekker zonder twijfel het meest interessant. In tabel 3 wordt een overzicht gegeven van thans in ons land bekende motormaaier-zelfbindercombinaties.

Hoewel de zelfbinders aan de motormaaier



Afb. 7 Seiga zelfrijdende riet-oogstmachine, model Pelican. Hier klimt de machine uit het water op het rietveld.



Afb. 8 Demonstratie van de Pelican op drijvend rietland in Denemarken.

niet zijn ontworpen voor de oogst van riet en het rijden in moerassig terrein, is inmiddels wel een gunstige indruk gekregen van de mogelijkheid om deze machines voor de riet-oogst te gebruiken. In Nederland is bij beproevingen en demonstraties de bruikbaarheid gebleken en is enige praktijkervaring opgedaan met de zelfbinder Excelsior aan een Rapid tweewielige benzinetrekker type S van 12 pk en, met een omkeerkoppelingsstuk, aan een Rapid tweewielige benzinetrekker type Universal van 7 pk.

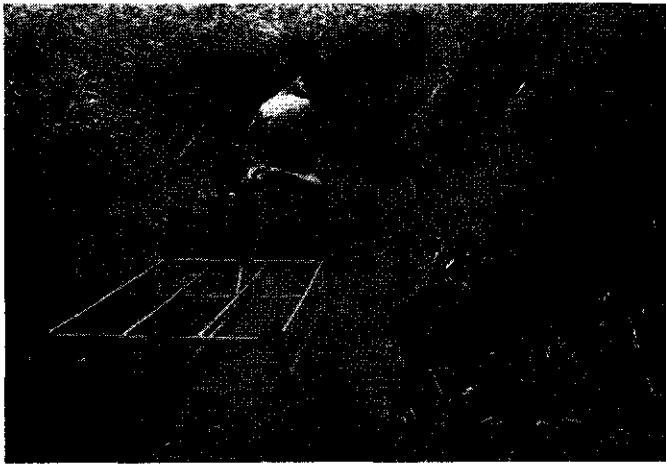
De Excelsior verwerkt het riet in verticale stand. Door middel van grijparmen wordt het riet van de maaibalk naar een centrale daarachter gelegen bindruimte gebracht, waar het met een bindapparaat van het type Rasse/McCormick met touw in schoven gebonden wordt. De schoof wordt achter uit de machine gelost.

Het gewicht van de Excelsiorbinder bedraagt circa 200 kg; het gewicht van de trekker, afhankelijk van het type, tussen de 300 en 400 kg. De gronddruk van de combinatie is zonder wielverbreding of aanbouwrupsen 200 g/cm². Dit is in veel moerasrietland nog vrij hoog. Gebleken is echter dat het door de zode zakken onder normale omstandigheden niet voorkomt daar de onderkant van motor en binder een zodanig grote oppervlakte hebben dat de machine zodra ze hierop rust een bijzonder geringe gronddruk heeft.

Om de kans op diepe sporen te verminderen is wielverbreding of het gebruik van aanbouwrupsen echter met nadruk aan te bevelen.

Belangrijk is of de zelfbinder-motormaaier-combinatie bestand is tegen de zware eisen die in de rietoogst aan machines worden gesteld. Een onregelmatige stand van het gewas, de riet-onkruidverhouding, oneffen land, een nat gewas en bevroeringsgevaar voor de machine stellen elk hun eisen aan het uithoudingsvermogen van de constructie en het gebruikte materiaal. Bepaalde aanpassingen in de bouw van de machine zullen voor de rietoogst dan ook zeker nodig blijken. Aparte aandrijving van de zelfbinder door een op te bouwen hulpmotor van circa 2 pk kan voordelen bieden daar de verwerkingssnelheid dan minder afhankelijk is van de rijsnelheid. In dit opzicht is het interessant te vermelden dat hieraan door het smidsbedrijf fa. Schaap te Blokzijl wordt gewerkt.

Een groot verschil tussen de zelfbinder aan de motormaaier en andere bekende merken graan- en rietbinders is dat de zelfbinder-motormaaiercombinatie zijn eigen pad maait. Zowel voor de getrokken graanmaaier-zelfbinder als de bekende Seiga-rietmaaibinder geldt dat er eerst een pad moet worden gemaaid of dat het gewas plat gereden moet worden voordat de machine kan worden ingezet. Daar dit pad meestal langs een sloot zal komen en langs de sloten het weligste riet groeit, kost het paden maaien veel tijd. Het maaien van paden met de motormaaier (in handwerk binden) vraagt al gauw tien tot twintig procent werktijd. Een frontbinder heeft hier derhalve op de kleine smalle percelen beslist voordelen.



Afb. 9 Ransomes tuinbouwruops 8 pk, met slede van 1,25 x 3,00 m voor bladrietafvoer.

Graanmaaier-zelfbinder in het riet

In de omgeving van Leimuiden ziet men door de bijzonder gunstige bodemomstandigheden kans om bladriet te oogsten met een door een wiertrekker getrokken graanmaaier-zelfbinder. Voor de bladriet- en winterrietoogst is ook gebruik te maken van de Seiga-aanbouwrietmaaier-zelfbinder. In de Seiga wordt het gewas staande naar één zijde getransporteerd en in bossen gebonden. De schoof wordt zijdelings gelost. Vooral het nieuwste type, de Seiga D 9, uitgerust met een driebladige, horizontaal werkende stokkenhaspel, voldoet in winterriet uitstekend en zou ook voor de bladrietoogst geschikt zijn. Deze Seiga's moeten worden bevestigd aan wiel- of rups-trekkers of rupsvoertuigen van tenminste 35 pk. De gebruiksmogelijkheden in het

Afb. 10 Bladriet laden.



Nederlandse veenriet zijn daardoor gering, terwijl vooral de aanschaffing van nieuwe speciale rupsvoertuigen met lage gronddruk duur is. Een nieuwe 35 pk rupsstrekker kost ongeveer f 18 000,—. Een speciaal rupsvoertuig, zoals de Muskeg-Bombadier, uitgerust met een Deutz dieselmotor van 75 pk, kost ruim f 50 000,—. Het waterdicht en amfibisch maken van het rupsvoertuig moet dan nog aan de aanschaffingsprijs worden toegevoegd. De Seiga Harvester Company Ltd. te Kopenhagen heeft onlangs een nieuwe machine op de markt gebracht, namelijk de zelfrijdende rietmaaibinder model Pelican. Deze machine is speciaal ontworpen voor de rietoogst op de minst draagkrachtige terreinen. De machine bestaat uit een Seiga rietmaaibinder, die in hoogte verstelbaar gebouwd is tussen drie wielen van 1 m breed en 1,25 m diameter. De constructie is zodanig dat het gevaarte drijft in het water. De gronddruk is slechts circa 50 g/cm². De machine wordt hydraulisch bediend. De aandrijfmotor is tussen de twee naast elkaar liggende achterbanden geplaatst. De besturing komt tot stand via het voorwiel dat, met het oog op de gewichtsverdeling, vóór het bindapparaat kon worden aangebracht.

Zowel voor het loonbedrijf, de riettelerscombinatie als grote rietbedrijven is deze zelfrijdende rietmaaibinder bijzonder interessant. Varend met 3,5 km/u of over land rijdend zal met deze machine elk rietperceel zijn te bereiken voorzover de machinebreedte, die 3,50 m bedraagt, dit toelaat. De maai-breedte van 1,50 m maakt het echter noodzakelijk eerst een pad van twee meter te maken voordat de machine haar werk kan beginnen.

Verwacht wordt dat de zelfrijdende rietoogstmachine aan vele wensen van de rietteler tegemoet komt en – samenhangend met de technische vervolmaking – in Nederland spoedig ingang zal vinden.

Verzamelen en afvoeren van het riet na het maaibinden

Om het riet voor verkoop te kunnen aanbieden of het daarvoor via verdere bewerking gereed te maken, is transport van het veldgewas naar laadplaatsen noodzakelijk. De

Tabel 4 Richtprijzen rietoogstmachines.

Merk	Prijsklasse
Excelsior zelfbinder voor aanbouw aan eenassige trekker	f 3 000,— — f 4 000,—
Bioma zelfbinder (zonder hulpmotor en maaibalk)	f 1 000,— — f 1 500,—
Graanbinders, aangepast aan de rietoogst	f 6 000,— — f 8 000,—
Seiga aanbouwrietmaaibinder	ca. f 10 000,—
Seiga zelfrijdende rietoogstmachine	ca. f 30 000,—

meestal vrij geringe perceelsgrootte – gemiddeld minder dan 2 ha – en de langgerekte perceelsvorm, maken dat het verzamelen en de afvoer via de sloot of de ribbe langs de lange zijde van het perceel moeilijk met voordeel is te mechaniseren.

Op het veld gebruikt men een slede of een eenvoudig tweewielig wagentje getrokken door de motormaaier. Komt men tot het gebruik van wat grotere sleden, bijv. van $1,25 \times 3,00$ m, dan zijn per keer ongeveer dertig handelsmaatbossen bladriet van 90 cm bandomvang te laden. Aan trekkracht is in dat geval omstreeks 10 pk nodig. Bij een nog grotere slede van $1,50 \times 3,00$ m en een laadvermogen van 200 zelfbinderbossen, is tenminste 30 pk trekkracht vereist. In dat geval wordt tevens een zelflossende slede interessant. Wél zijn er speciale rupsvoertuigen nodig om bij dit vermogen op het veenrietland te kunnen verkeren.

Een boot variërend van een punter tot een

praam dient veelal voor lokaal vervoer van het veldgewas naar laadplaatsen. Voorzover mogelijk zijn de schuitjes gemotoriseerd en schakelt men bij het laden van vrachtauto's – laadvermogen duizend handelsmaatbossen bladriet op een vijftons vrachtauto – de bekende schoventransporteurs in.

Conclusie

Samenvattend kan worden gezegd dat de rieteler uit de veengebieden in ons land voor ingrijpende beslissingen staat. Het gaat om het verlagen van de oogstkosten door mechanisatie. Onder de gegeven omstandigheden zijn de zelfbinder aan de motormaaier en de zelfrijdende rietmaaibinder de meest interessante oogstmachines. Uitgangspunt moet zijn dat het riet zonodig centraal verder zal worden bewerkt. De arbeidsorganisatie op het veld zal door de gewijzigde oogstmethode ingrijpend moeten veranderen.

THE HARVESTING OF REED IN PEAT DISTRICTS OF HOLLAND

Summary

The previous article on this subject treated the harvesting of reed (Phragmitus Communis) on soils located outside the dikes, whereas in the present article an outline is given on the mechanization of reed harvesting on low and very low lying peat soils. Motor scythes and garden tractors with a mounted binder are most suitable. Expectations are high as regards the self-propelled Danish Seiga reed harvester-binder. The mechanical harvesting of reed combined with an efficient labour management can accomplish a considerable economy in labour and, consequently, reduce costs.

OVERDRUK UIT LANDBOUWMECHANISATIE FEBRUARI 1965